

Αθήνα, 8 Δεκεμβρίου 2023

Προς: Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λευτέρη Αυγενάκη

Θέμα: «Ανάγκη καταψήφισης της συμφωνίας για τα νέα μεταλλαγμένα στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας»

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Στο επόμενο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας που θα λάβει χώρα στις [10 και 11 Δεκεμβρίου](#), οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα κληθούν να συμφωνήσουν σε μία αμφιλεγόμενη πρόταση της ΕΕ σχετικά με τα νέα μεταλλαγμένα. Σας καλούμε να καταψηφίσετε αυτή την πρόταση. Ούτε η πρόταση της Επιτροπής ούτε η προτεινόμενη συμφωνία από την Ισπανική Προεδρεία εξασφαλίζουν ένα υψηλό επίπεδο ασφάλειας για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, ενώ δεν διασφαλίζουν διαφάνεια και ελευθερία επιλογής για καταναλωτές και αγρότες.

Η πρόταση, η οποία υποτάσσεται στις απαιτήσεις της βιομηχανίας, έχει δεχτεί σκληρή κριτική από [επιστήμονες](#), οι οποίοι έχουν καλέσει επανειλημμένα τους τελευταίους μήνες τις χώρες της ΕΕ να την απορρίψουν για λόγους ασφάλειας. Τον Οκτώβριο, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιστημόνων για την Κοινωνική και Περιβαλλοντική Υπευθυνότητα (ENSSER) [προειδοποίησε](#) ότι τα κριτήρια ισοδυναμίας με τα συμβατικά φυτά δεν βασίζονται στην επιστήμη ούτε διασφαλίζουν ότι τα νέα μεταλλαγμένα είναι ασφαλή. Σύμφωνα με μία άλλη [ανακοίνωση επιστημόνων που δημοσιεύτηκε στις 5 Δεκεμβρίου](#), εάν δεν απορριφθεί η πρόταση στο σύνολό της, πρέπει να αφαιρεθεί από αυτήν τουλάχιστον η κατηγορία 1. Οι επιστήμονες που υπογράφουν την ανακοίνωση υποστηρίζουν ότι η ισχύουσα νομοθεσία για τα νέα μεταλλαγμένα, η οποία περιλαμβάνει μέτρα ασφάλειας κατά περίπτωση, ήδη διαθέτει τις απαραίτητες προβλέψεις για να καλύψει τα νέα μεταλλαγμένα.

Η [Γερμανική Ομοσπονδιακή Αρχή Προστασίας της Φύσης](#) επίσης προειδοποιεί ότι τόσο οι εκούσιες όσο και οι ακούσιες μεταλλάξεις που είναι εγγενείς στη διαδικασία τροποποίησης του γονιδιώματος ενέχουν κινδύνους, καθώς και ότι μόνο μία ανάλυση κατά περίπτωση, όπως προβλέπεται στην ισχύουσα νομοθεσία, μπορεί να εξασφαλίσει ένα υψηλό επίπεδο ασφάλειας.

Μία [ανοιχτή επιστολή](#) που δημοσιεύτηκε το Νοέμβριο και υπογράφηκε από περισσότερους από 70 ακαδημαϊκούς επίσης καλεί για την απόρριψη της πρότασης και εκφράζει ανησυχίες σχετικά με τη βεβαιωμένη διαδικασία υιοθέτησής της. Οι ακαδημαϊκοί υποστηρίζουν ότι η πρόταση (από)ρύθμισης δεν έχει την υποστήριξη των πολιτών της ΕΕ και όμως μπορεί να υιοθετηθεί χωρίς να έχουν λάβει σχετική γνώση, υπονομεύοντας περαιτέρω την εμπιστοσύνη τους στις ευρωπαϊκές πολιτικές. Μία [δημοσκόπηση του 2021](#) και ένα [αίτημα του 2023](#) δείχνουν ότι οι καταναλωτές επιθυμούν σήμανση και κανόνες τόσο για τα μεταλλαγμένα όσο και για τα νέα μεταλλαγμένα.

Η πρόταση της Επιτροπής είναι επίσης ιδιαίτερα αμφιλεγόμενη σχετικά και με αρκετά άλλα σημεία της. Καταργεί την ιχνηλασιμότητα και τη σήμανση, οι οποίες εξασφαλίζουν ότι οι καταναλωτές μπορούν να επιλέξουν τα προϊόντα που αγοράζουν και καταναλώνουν, ενώ επίσης καθιστούν δυνατή την ταυτοποίηση των μεταλλαγμένων σε όλο το εύρος της εφοδιαστικής αλυσίδας, για εκτροφείς, αγρότες, μεταποιητές και λιανέμπορους, για τα περισσότερα νέα μεταλλαγμένα (Κατηγορία 1). Επίσης δίνουν τη δυνατότητα για [παρέμβαση και απόσυρση](#) εάν προκύψει βλάβη στην υγεία, το περιβάλλον ή τη βιοποικιλότητα.

Ένα άλλο πρόβλημα που ανακύπτει από την πρόταση της Επιτροπής αφορά το ζήτημα των [ευρεσιτεχνιών](#), με τον κίνδυνο λίγες μεγάλες εταιρείες να καταλήξουν να ελέγχουν τη βάση των

διατροφικών μας συστημάτων, δηλαδή τους σπόρους και το αναπαραγωγικό υλικό που χρησιμοποιούνται στη γεωργία της ΕΕ.

Οι υποστηρικτές της πρότασης διατείνονται ότι η απορρύθμιση είναι απαραίτητη για την ενίσχυση της καινοτομίας, η εμπειρία από τις ΗΠΑ όμως δείχνει ότι η απορρύθμιση δεν επιταχύνει τη διάθεση νέων μεταλλαγμένων φυτών στην αγορά. Ένα ακόμα επιχείρημα που χρησιμοποιείται για να δικαιολογήσει την ανάγκη απορρύθμισης είναι ότι τα νέα μεταλλαγμένα θα συμβάλλουν στη βιωσιμότητα, για παράδειγμα στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ωστόσο, μέχρι τώρα, τα λίγα νέα μεταλλαγμένα που έχουν βγει στην αγορά έχουν αποτύχει να εκπληρώσουν αυτή την προσδοκία. Επιπλέον, πολλά από τα νέα μεταλλαγμένα που σχεδιάζονται δεν έχουν τροποποιηθεί στοχεύοντας στη βιωσιμότητα, αλλά έχουν χαρακτηριστικά που εξυπηρετούν καταναλωτικές και βιομηχανικές ανάγκες.

Επί του παρόντος, 18 χώρες και περιοχές της ΕΕ έχουν επιλέξει να είναι ελεύθερες από μεταλλαγμένα και δεν τα καλλιεργούν στα εδάφη τους. Η νέα νομοθεσία καταργεί το δικαίωμα των κυβερνήσεων να έχουν αυτή την επιλογή και να προστατεύουν τη γεωργία και το περιβάλλον τους από τις πιθανές επιπτώσεις των νέων μεταλλαγμένων.

Δεδομένου ότι όλα τα παραπάνω ζητήματα παραμένουν εκκρεμή, σας καλούμε να απορρίψετε κάθε σχετική συμφωνία στο επερχόμενο Συμβούλιο. Η καταψήφιση της συμφωνίας εκ μέρους της χώρας μας είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να προστατευτεί η ακεραιότητα του ισχύοντος ευρωπαϊκού πλαισίου για τα μεταλλαγμένα, το οποίο εξασφαλίζει ότι τα μεταλλαγμένα δεν μπορούν να απελευθερωθούν στο περιβάλλον και να διατεθούν στην αγορά της ΕΕ χωρίς πρότερη αξιολόγηση κινδύνου, παρακολούθηση, σήμανση και ιχνηλασιμότητα

Με εκτίμηση,

Έλενα Δανάλη

Υπεύθυνη της εκστρατείας της Greenpeace για τη Βιώσιμη Γεωργία